

September 2025

Názov projektu: Impact of global crises on Economic Diplomacy in the European Post-Socialist States

Kód projektu: 09I03-03-V04-00072

Program: Plán obnovy a odolnosti

Komponent: 9. Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií

Investícia: 3. excelentná veda

Termín realizácie projektu: 09/2024 - 06/2026

Názov prijímateľa: Univerzita Komenského v Bratislave

Sídlo prijímateľa: Šafárikovo námestie 6, 814 99 Bratislava

Výskumník: Ing. Matúš Bilka, MSc. PhD.

V priebehu leta pokračovali práce na výskumnom článku zameranom na hlbšiu analýzu vplyvu ekonomickej diplomacie, zachytenej pomocou návštev vysoko postavených predstaviteľov Ministerstiev zahraničných vecí a prítomnosťou ambasády v tretích krajinách. V rámci analýzy sme sa zamerali na Slovensko, Českú Republiku, Estónsko, Litvu a Moldavsko v rozmedzí rokov 2018 až 2023. Predbežné výsledky gravitačnej rovnice odhadnutej s využitím panelových modelov s náhodnými efektami a GMM modelov kontrolujúcich možnú reverznú kauzalitu premenných naznačujú, že jednorazové návštevy vysokých predstaviteľov nemajú priamy vplyv na objem exportu či importu. Na významnosť výsledku nemalo vplyv pôsobenie krízy v podobe pandémie Covid-19. Naopak, významnejšiu úlohu môže zohrávať dlhodobé pôsobenie ambasád, ktoré podporujú stabilné diplomatické vzťahy a tým aj obchodné toky.

Súčasne prebiehala analýza vplyvu návštev predstaviteľov vlády (premiér, ministri, štátni tajomníci) a ambasád na objem prílevu priamych zahraničných investícií (PZI) do Česka a Slovenska. Predbežné výsledky modelu budú prezentované na konferencii Region in the Development of Society (RESPO) 2025, ktorá sa bude konať v Brne a zameriava sa na región V4. Zaujímavým poznatkom je, že parametre gravitačného modelu odhadnutého pomocou Poisson Pseudo Maximum Likelihood metodológie naznačujú, že v prípade menších krajín s nedávnou skúsenosťou s transformáciou, návštevy vládnych predstaviteľov v zahraničí nemajú štatisticky významný vplyv na prílev PZI. Rovnako ako v prípade obchodu, aj investície sú korelované s dlhodobým udržiavaním diplomatických vzťahov, reprezentovaných prítomnosťou rezidentného veľvyslanectva.

Informácie o Pláne obnovy a odolnosti nájdete na www.planobnovy.sk.